

Cena egzemplarza zł 4
Pobieranie wyższej opłaty jest nadużyciem

ILUSTROWANY

Prenumerata miesięczna 90
wynosi zł 90

KURIER POLSKI

Rok 11 Centrala telefoniczna IKP w Bydgoszczy 33-41 i 33-42
Telefon międzymiastowy 36-00. Sekretariat redakcji 19-07
Sekretariat przyjmuje codziennie od godziny 10 do 12
Środa, dnia 18 grudnia 1946 r.
Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW”
Konta PKO „ZRYW” Nr. VI-135 PKO IKP. Nr. VI-140
Konta bieżące: Bank Związków Spółek Zarobkowych w Bydgoszczy
Nr 344

Zakończenie obrad ONZ w harmonijnym nastroju ONZ parlamentem świata

NOWY JORK (obsł. wł.). Zgromadzenie Ogólne ONZ zakończyło swą obecną sesję. Następną wyznaczono na wrzesień 1947 r. w Nowym Jorku. Wniosek delegata białoruskiego, by następna sesja odbyła się w Europie, odrzucono. Zgromadzenie Ogólne na ostatnim posiedzeniu sesji przyjęło 26 głosami przeciwko 22 przy 6 wstrzymujących się od głosowania uchwałę, iż Światowa Federacja Pracy przedkładać może wniosek Radzie Gospodarczo-Społecznej. Tym samym Światowa Federacja Pracy dostąpiła tych samych praw, co Międzynarodowa Izba Handlowa i Amerykańska Federacja Pracy.

Przyjęto 30 głosami przeciwko 5 (w tym Polski) statut międzynarodowej organizacji dla uchodźców. Zgromadzenie na wniosek delegata brytyjskiego wyraziło zgodę, aby poza Paryżem pod uwagę wzięto również Genewę jako miejsce przyszłej siedziby tej organizacji. Najostreż przeciw utworzeniu organizacji dla ochrony uchodźców wystąpił delegat radziecki, stwierdzając, że ochrona uchodźców wzmoże wśród nich działalność kół faszystowskich.

Zgromadzenie powołało do życia podkomisję, która współpracować będzie z Radą Bezpieczeństwa nad ustaleniem procedury stosowania prawa weta, oraz komisję, która ostatecznie ustali procedurę przyjmowania nowych członków do ONZ. Inna komisja w ramach działalności Rady Powierniczej zająć się ma opracowaniem raportów, napływających z terenów mandatowych i kolonialnych. Po-

Wyróżnienie Światowej Federacji Pracy - Specjalne podziękowanie dla del. radzieckiej Mołotow zadowolony dziękuje narodowi amerykańskiemu za gościnność i życzy mu „Wesołych Świąt!”

nadto uchwalono dopuścić Sjam jako 55-te państwo do ONZ. Przemówienia pożegnalne wygłosili: przewodniczący Generalnego

Zgromadzenia min. Spaak oraz sekretarz gen. Trygve Lie, dziękując wszystkim delegatom za współpracę. „Stoimy u progu stworzenia

Delegacja polska wraca do kraju

NOWY JORK (obsł. wł.). Byrnes powrócił już z Nowego Jorku do Waszyngtonu, gdzie objął urządowanie.

Na pokładzie statku „Queen Elizabeth” udają się do Europy: Bevin, Mołotow i Rzymowski wraz ze swymi delegacjami. Przybycie ich do Londynu oczekiwane jest w czwartek.

Mołotow przed wyjazdem swym z Nowego Jorku wygłosił przemó-

wienie radiowe do narodu amerykańskiego, w którym wyraził swe zadowolenie z powodu owocnych obrad nowojorskich, wyrażając nadzieję, że następne obrady w Moskwie będą tak samo owocne. Mołotow podziękował następnie za gościnność i życzył narodowi amerykańskiemu „Wesołych Świąt!”.

Bevin wygłosił przemówienie radiowe w niedzielę w Londynie.

parlamentu świata — mówił Trygve Lie — o którym marzyła ludzkość. Zjednoczone Narody pokażą światu, czego potrafią dokonać”.

Przewodniczący Spaak podkreślił w swoim przemówieniu, iż jednym z zarzutów jaki możnaby uczynić pod adresem Zgromadzenia Ogólnego to ten, że sesja trwała zbyt długo i że nie można żądać, aby państwa zmuszone były za każdym razem wysłać swe delegacje na okres 6—8 tygodni. Spaak złożył w końcu specjalne podziękowanie delegacji radzieckiej, za podjęcie inicjatywy w sprawie rozbrojenia, oraz W. Brytanii i Stanom Zjedn., że w tak szlachetnym duchu inicjatywę tę poparły.

Czy Blum utworzy rząd?

Pertraktacje utkwily na martwym punkcie

PARYŻ (obsł. wł.). Pertraktacje prowadzone przez Leona Bluma w sprawie utworzenia we Francji rządu koalicyjnego stanęły na martwym punkcie. Rokowania z przywódcami partii rozbijają się o tekę min. wojny, której żądają dla siebie komuniści.

W Paryżu ogłoszono, że Blum zamierza starać się o uzyskanie zgody na utworzenie rządu złożonego wyłącznie z socjalistów. Miałoby to być — jak sam określa —

Fabrykant gazów trujących stanie przed sądem

BERLIN (PAP). W francuskiej strefie okupacyjnej aresztowano specjalistę produkcji gazów trujących i organizatora fabryki gazów trujących Buna-Werke w Oświęcimiu Ambrossa.

na wodę morską, a trzecia wodę zmieszaną z jakimś lekarstwami. Świadek widział, jak po kilku dniach wynoszono stamtąd zupełnie wyczerpane ofiary, a kilku Cyganów zanieślono wprost do trupiarni. Obrona stara się podważyć wiarygodność zeznań świadka, domagając się stwierdzenia, z jakich powodów znalazł się on w Dachau w 1940 r. Prokurator zaprotęstował przeciwko podobnym pytaniom.

Z rozruchów w Kairze...

Ostatnie demonstracje studentów egipskich w Kairze przybrały charakter ogólnej rewolty. Tłum poprzewracał wozy tramwajowe i wytlukił kamieniami wszystkie okna dwu reprezentacyjnych hoteli angielskich. W kilku okręgach miasta policja otworzyła ogień. Rozruchy były protestem przeciwko pertraktacjom Sidki Paszy z rządem angielskim i stały się m.in. przyczyną ustąpienia premiera. Wśród wrogich okrzyków wznoszonych przez demonstrantów powtarzały się słowa: „Precz z Sidki Paszą! Precz z Bevinem!”

Trucie ludzi przez lekarzy niemieckich

Brali w tym udział również oficerowie lotnictwa

NORYMBERGA (PAP). W procesie przeciwko lekarzom niemieckim, oskarżonym o prowadzenie doświadczeń na więźniach obozów koncentracyjnych, świadek Viehweg opisuje jak w 1944 r. specjalna komisja, złożona z oficerów lotnictwa niemieckiego, zarekwirowała w Dachau barak, w którym umieszczono około 60 Cyganów, którzy zostali podzieleni na 3 grupy, z których jedna otrzymała do picia wodę morską, druga destylowa-

na wodę morską, a trzecia wodę zmieszaną z jakimś lekarstwami. Świadek widział, jak po kilku dniach wynoszono stamtąd zupełnie wyczerpane ofiary, a kilku Cyganów zanieślono wprost do trupiarni. Obrona stara się podważyć wiarygodność zeznań świadka, domagając się stwierdzenia, z jakich powodów znalazł się on w Dachau w 1940 r. Prokurator zaprotęstował przeciwko podobnym pytaniom.

Potwory w ludzkim ciele

Dalszy ciąg procesu przeciwko zbrodniarzom z Ravensbrück

HAMBURG (PAP). W dalszym ciągu procesu przeciwko służbie obozowej w Ravensbrück zeznawała dziennikarka francuska Nereil, która stwierdziła, że największą odpowiedzialność za straszliwe stosunki panujące w oddz. dla umysłowo chorych i gruźliczych kobiet ponoszą dr Treite i osk. Mory, która pastwiła się nad chorymi gorzej od Niemek, należących do SS, chociaż sama była również więźniem. Dla scharakteryzowania postępowania oskarżonej, dziennikarka francuska opowiada, że kiedy piękna, obdarzona niezwykle silnym i pięknym głosem Polka zaczęła śpiewać, została dotkliwie pobita przez Mory, która zaprowadziła ją do łaźni i oblała zimną wodą. Nieszczęśliwa ofiara, która cierpiała na gruźlicę płuc, umarła nazajutrz. Kiedy świadek zaszczepił, że Mory uwatowała siebie

bardziej za członkinię SS niż więźniarkę, oskarżona z uśmiechem notowała coś na karteczce... Jako prawdziwe piekło opisała świadek blok dla umysłowo-chorych. Około 70 kobiet mieściło się w izbie o wielkości 3x4 m. Chore były prawie nagie, okryte tylko cienką koszulą. Nie mogły się nigdy położyć, nie było nawet dość miejsca, aby usiąść. Blok posiadał tylko jedno okno bez szyb, w nim panowało straszliwe zimno i nie było koców, aby się przykryć. Blok był od zewnątrz zamknięty. Umysłowo chore kobiety zabijały się wzajemnie, aby zdobyć kawałek miejsca, aby móc odpocząć. Lekarz nigdy nie zaglądał do tego bloku. Wśród umysłowo-chorych znajdowały się również kobiety zupełnie zdrowe. Chore na gruźlicę kobiety nosiły numery na piersiach.

Po Naradzie Gospodarczej w Warszawie

Tezy programowe Stronnictwa Pracy w sposób jasny i ostateczny stwierdzają, że stronnictwo to stoi i stać będzie zawsze w obronie inicjatywy prywatnej, zharmonizowanej z ogólnokrajowym planem gospodarczym. Inicjatywa prywatna jednak nie może być pojęta wyłącznie jako źródło dochodów osobistych, ale także i przede wszystkim służyć ona musi interesom Wspólnoty Narodowej. Takie ujęcie funkcji społecznej inicjatywy prywatnej zagwarantuje dopiero poszczególnym właścicielom niezależność gospodarczą.

Doceniając psychiczną rolę, jaką w produkcji odgrywa moment samodzielności i osobistej inicjatywy, Stronnictwo Pracy brodzi między innymi tych warstw społecznych, które opierają swą pracę o prywatny warsztat. Taką społecznie rozumianą inicjatywę i własność prywatną uważa ono za niezbędny element w gospodarce narodowej, na równi z pracą robotnika w fabryce, czy inteligenta w biurze.

Jeżeli taki program obrony inicjatywy prywatnej stawia sobie Stronnictwo Pracy, to oczywistą konsekwencją tego jest, że musi ono pozostać w najściślejszym kontakcie z przedstawicielami tej inicjatywy, którzyby informowali o aktualnych potrzebach swego sektora, opracowywali odpowiednie postulaty i wnioski, których realizacja byłaby służyć i celowa. Jedynie bowiem taka współpraca i wzajemny kontakt umożliwi Stronnictwu skuteczną walkę w obronie ogłoszonego przez siebie programu.

Narada Gospodarcza, która odbyła się ub. niedzieli w Warszawie i która zgromadziła najpoważniejszych przedstawicieli sektora prywatnego wspólnie z władzami i działaczami Stronnictwa Pracy z odcinka gospodarczego, była właśnie nawiązaniem tego kontaktu, wzajemną wymianą myśli i poglądów i uzgodnieniem współpracy na przyszłość. Kapitałne znaczenie nie tylko gospodarcze, ale i polityczne z uwagi na okres przedwyborczy, jaki obecnie w Polsce przeżywamy, miały oświadczenia prezesa Rady Naczelnej Kupiectwa Polskiego p. Barcikowskiego i prezesa Związku Izb Rzemieślniczych p. Sadłowskiego, a także i wielu innych przedstawicieli rzemiosła, handlu i przemysłu z całego kraju. Oświadczenia te stwierdzały, że sektor inicjatywy prywatnej nawiązuje ścisłą współpracę w zakresie gospodarczym ze Stronnictwem Pracy i że sektor prywatny uznaje i liczy Stronnictwo Pracy jako partię polityczną, której zadaniem, obok wielu innych, jest obrona swobodnej działalności gospodarczej jednostki.

Oczywiście Narada Gospodarcza miała charakter najbardziej ogólny. Celem jej było jedynie uzgodnienie podstawowych zasad, na których przyszła współpraca będzie się opierać i podstawowych linii wytycznych, jakimi będzie się ona kierowała. Zadaniem przyszłych wspólnych konferencji będzie opracowanie tych wielu zag-

Jubileusz
J. E. Księcia Kardynała
dr Adama Sapiehy

KRAKÓW (Tel. wł. W.). W dniu 17 grudnia br. archidiecezja krakowska obchodzi rzadki jubileusz swego Arcybiskupa, J. Emin. Księcia Kardynała dr Adama Stefana Sapiehy. Przed trzydziestu pięciu laty, w dniu 17 grudnia 1911 roku, ks. prałat A. S. Sapieha, pełniący funkcję na dworze papieskim, otrzymał z rąk ówczesnego Papieża, Piusa X, sakrę biskupią, przeznaczony na osieroconą — przez zgon śp. kardynała Jana z Koziejska Puzyny — stolicę książęco-biskupią w Krakowie. Dostojny Jubilat urodził się w r. 1867, święcenia kapłańskie otrzymał w r. 1893. Godność metropolity otrzymał w r. 1925, wreszcie kapelusze kardynałski w lutym bieżącego roku. 85-lecie rządów na stolicy biskupiej należy do bardzo rzadkich wypadków na przestrzeni dziejów Kościoła katolickiego w Polsce.

Z obrad zasłużonej instytucji naukowej Niemcy w notatniku

Instytut Bałtycki

Z walnego zgromadzenia członków Instytutu — Wykłady prof. dra Górskiego z Torunia i dra J. Borowika z Bydgoszczy — Obrady komisji naukowych — Członkowie honorowi Instytutu — Nowe władze Instytutu Bałtyckiego

BYDGOSZCZ (A). W dniach 13 i 14 bm. odbyło się w Bydgoszczy walne zgromadzenie członków Instytutu Bałtyckiego. Obradom przewodniczył prof. St. Srokowski wraz z dr R. Luttmannem, dyr. Instytutu Śląskiego, prof. dr M. Kielczewską, wicedyr. Instytutu Zachodniego, wiceministrem K. Petruszewiczem, ministrem Żeglugi i Handlu Zagranicznego oraz dyr. J. Dubielem z Mjn. Ziem Odzyskanych.

Po publicznym posiedzeniu, na którym prof. dr K. Górski z Torunia wygłosił interesujący wykład p. t. „Dwa oblicza Szczecina“, a dyrektor Instytutu dr J. Borowik referat p. t. „Zadania i prace Instytutu Bałtyckiego na tle nowych warunków polskich“, obrady przeniosły się do poszczególnych komisji naukowych Instytutu, a mianowicie: wspólnie obradujących gospodarczo-morskiej, prawa morskiego, gospodarczej i geograficznej, historycznej oraz kulturoznawczej.

Na porządku dziennym obrad po południowych w dniu 14 bm. było

sprawozdanie i odczytanie rezolucyj wymienionych komisji naukowych, następnie zaś zjazd powołał na członków honorowych Instytutu: prof. Eugeniusza Romera, prof. St. Srokowski Witold, dyr. Preibisz Stefan, dyr. Tazowski Józef, dr Bierowski Tadeusz, dyr. Mysłowski Mieczysław, mec. Tomaszewski Edward.

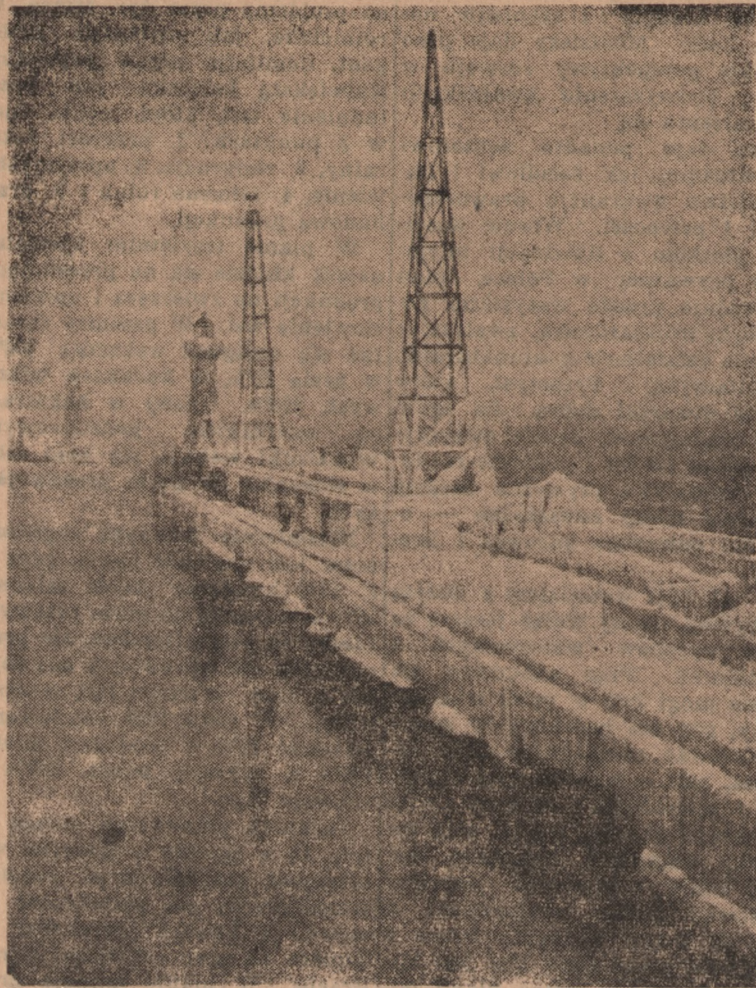
Na komisji morskiej w dniu 14-go grudnia 1946 r. wybrane zostały następujące władze: w Komisji Ekonomiczno-Morskiej: przewodniczący — inż Czesław Klarner, prezes — Jan Wojnar, wiceprzewodniczący i sekretarz — prof. Tadeusz Ocioszyński.

Kierownictwo Partii Komunistycznej w strefie brytyjskiej zwróciło się z prośbą do Zarządu Wojskowego o zezwolenie na przyjazd ze strefy sowieckiej Maks Fehnera i Waltera Olbrichta, przywódców Partii Jedności.

Na uniwersytetach niemieckich w strefie sowieckiej umożliwiono wstęp również kandydatom bez matury których ostateczne przyjęcie uwarunkowane było wynikami pracy. Ostatnio wskutek napływu maturzystów, uniwersytet berliński będzie mógł z ogólnej cyfry wstępujących imatrikulować tylko 20% t. zw. „studentów ludowych“.

Sąd amerykański w Dachau skazał na dożywotnie więzienie Wilhelma Langa i na kary więzienne od 10—25 lat kilku jego kolegów, którzy w marcu 1944 r. zamordowali 8 zestrzelonych lotników alianckich.

Zbrodniarze, skazani w pierwszym procesie norymberskim na kary więzienne, jeszcze ciągle są w więzieniu w Norymberdze, a ich przeniesienie do Szpandawy nastąpi dopiero z początkiem nadchodzącego miesiąca. Więzienie w Szpandawie przygotowuje się na przyjęcie zbrodniarzy. Buduje się 5 wież strażniczych i otacza całość drutem kolczastym, co ma udaremnić wszelką próbę uwolnienia.

Port gdyński w okowach lodu.

Na numer konta 1922 w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Bydgoszczy można składać datki pieniężne na FUNDUSZ WYBORCZY STRONNICTWA PRACY

Każdy, komu zależy na zwycięstwie zasad programowych chrześcijańsko-społecznych w naszym życiu, — ten poprzecz fundusz wyborczy Stronnictwa Pracy.

Odkrycie cennych zabytków w Betleem

Czy malowidła odkryte w Bazylice Narodzenia są dziełem krzyżowców

CITTA DEL VATICANO (Obsl. wł.). Do Stolicy Apostolskiej nadeszły w dniach ostatnich bardzo ciekawe raporty o wyniku prac palestyńskiego Departamentu Starożytności.

Departament wspomniany przeprowadził prace renowatorskie czterdziestu ośmiu kolumn w Bazylice Narodzenia w Betleem. Prace te doprowadziły do odsłonięcia cennych malowideł z czasów czwartego króla Jerolimy, Amauniego, który panował od

r. 1168 do r. 1178. Odkryte malowidła przedstawiają m. in. norweskiego świętego Olafa, duńskiego świętego Kanuta oraz św. Jerzego.

Znawcy oceniają wspomniane malowidła jako unikaty tak ze względu na ich przedmiot, jak i na epokę, z której się wywodzą.

Uczni fachowcy przypuszczają, że niektóre z tych malowideł są dziełem krzyżowców. Wywołały one żywe zainteresowanie w całym świecie artystycznym, zwłaszcza w sferach katolickich historyków sztuki i archeologów.

kowskiego, prof. Fr. Bujaka i ks. Pawła Czaplewskiego.

W dalszym ciągu na wniosek komisji rewizyjnej walne zgromadzenie udzieliło absolutorium za działalność w roku 1945 dyrektorowi Instytutu Bałtyckiego dr J. Borowikowi, działającemu dotychczas w charakterze komisarzycznego zarządcy i zastępującemu wszystkie władze Instytutu. Następnie komisja organizacyjna przedstawiła projekt statutu, który został przyjęty.

W ostatnim punkcie porządku dziennego dokonano wyboru nowych władz Instytutu w następującym składzie: Kuratorium: dr Buławski Rajmund, rektor prof. Górski Józef, rektor prof. Kolankowski Ludwik, prof. dr Kowaleńko Władysław, prezes Lipiński Edward, dr Lubecki Franciszek, prezes Rutkowski Jan, prof. Wojciechowski Zygmunt, prof. Taylor Edward. Zarząd: dyr. Dubiel Józef, prof. Grodek Andrzej, dr Luttmann Roman, prof. Srokowski Stanisław, minister Więckowski Ryszard, prezes Wojnar Jan. Komisja Rewizyjna: dyr. Bublew-

W Komisji Prawno-Morskiej: prof. Józef Górski, jako przewodniczący, dyr. Seweryn Szer, jako wiceprzewodniczący i mec. Tomaszewski Edward, jako sekretarz.

Rezolucje zgromadzenia Instytutu Bałtyckiego

Sprawy morskie

Naukowe podstawy planowania gospodarczego Mieszanie się kultur regionalnych na Ziemiach Odzyskanych

W obecnej chwili jako przedmiot długofalowych badań naukowych organizowanych przez Instytut Bałtycki w zakresie spraw gospodarczo-morskich i prawa morskiego wysuwają się następujące zagadnienia: a) dalsze rozpracowanie tematyki prawnoustrojowej i gospodarczej rzeki Odry; b) ogólne szersze potraktowanie zagadnień żeglugi śródlądowej, jako czynnika wiążącego morze z zapleczem; c) opracowywanie zagadnień ekonomicznych związanych z rybołówstwem morskim; d) prace w zakresie tematyki ubezpieczeń morskich, stosunkowo mało pogłębione w dotychczasowym dorobku polskiej praktycznej ekonomiki morskiej; e) dalsze prace naukowo-badawcze w zakresie projektowanej kodyfikacji prywatnego prawa morskiego.

Mieszanie się kultur regionalnych na Ziemiach Odzyskanych Wielkiego Pomorza.

Naukowa Kom. Kulturoznawcza Instytutu Bałtyckiego stwierdziła konieczność szybkiego podjęcia zespołowych badań naukowych nad współżyciem elementu napływowego z autochtonicznym na Ziemiach Odzyskanych Wielkiego Pomorza ze względu na jedynę i niepowtarzalne procesy tworzenia się więzi zarówno społecznej jak i kulturowej na tych terenach. Badania historyczno-etnograficzne, mające na celu odkrycie polskiego oblicza Pomorza winny zmierzać do ustalenia, które pozostałości i w jakim stopniu wykazują żywotność i możliwości współdziałania w kształtowaniu polskiego poczucia narodowego.

Dzieje Pomorza i krajów bałtyckich.

Komisja Historyczna Instytutu Bałtyckiego wysunęła jako najważniejsze obecnie tematy w ramach historycznej tematyki Instytutu następujące prace: a) dzieje Danii, Szwecji, Norwegii, Hanzy, handlu Szczecina z Polską, handlu bałtyckiego w XVI, XVII i XVIII w., handlu niemieckiego na Bałtyku w XIX i XX wieku, bałtyckiej roli Meklenburgii, dziejów żeglugi na Bałtyku; b) monografię miast Pomorza oraz regionów złotowskiego, bytowskiego, leborskiego i sztumsko-malborskiego, gdzie zachowała się ludność autochtoniczna; c) historię Inflanów.

Uczni i literaci polscy po powrocie z ZSRR

Małżeństwo związkiem jak najbardziej trwałym

Osobowość prawna i znaczne swobody dla wyznań religijnych — Przedłużenie studiów prawniczych Całkowite utrzymanie państwowe dla studentów Troska o matkę i dziecko

WARSZAWA (ch). Ostatnio bawiła w Zw. Radz. 15-osobowa delegacja polskich uczonych i literatów. Zwiedziła ona Leningrad i Moskwę, a część uczestników także Gruzję. Na konferencji prasowej min. Świątkowski jeden z uczestników wycieczki, omówił znaczenie prawa w ZSRR. Istnieje tam silna tendencja w kierunku rozszerzenia i przedłużenia studiów prawniczych ze specjalnym uwzględnieniem prawa międzynarodowego i prawa państw obcych. Nowe prawo małżeńskie z 1945 r. traktuje instytucję małżeństwa jako związek jak najbardziej trwały. Ustawa z 1943 r. nadała wszystkim wyznaniom religijnym osobowość prawną i znaczne swobody. Na szeroka skalę zakrojona jest akcja dokształcania wolnych zawodów. Np. lekarze co pewien czas obowiązani są do uczestniczenia w kursach, zapoznających ich z najnowszymi zdobyczami nauki. Studenci mają zapewnione przez państwo całkowite utrzymanie. Uczni pozbawieni troski o byt materialny mogą bez zastrzeżeń poświęcić się pracy naukowej.

W Warszawie, o ogródkach dziecięcych dla dzieci i opiece nad matką. Wielki nacisk kładzie się na życie rodzinne. Systematycznie pracuje się nad podnoszeniem poziomu kultury społeczeństwa. Bardzo rozwinięta jest również opieka społeczna.

Lektura

Czytasz... Nad książką płuczesz cenne piaski, Mkniesz śnieżną prerią przez psy unoszona, W oczach twych złoto jaśnieje Alaski... Czytasz Londona.

Po ścieżkach liter, ja, nurzam się w trawach Słonecznym żarem zwrotnik w twarz mi pyli. Pachnie magnolia i palona kawa. Jestem w Brazylii.

Zerwał sercę spójnię i myśli rozgonił W dwoje rozpekły ład amerykański...

Na stole mocno opłoty się dłonie W przesmyk panamski.

Z. JAWOROWICZ

